

MASARYKOVA UNIVERZITA

MASARYKOVA UNIVERZITA

**„ČISTÝ JAZYK“ JAKO
VÝZKUMNÝ NÁSTROJ PRO
DETEKCI
TACITNÍCH ZNALOSTÍ
STUDENTŮ UČITELSTVÍ**

Švec, Pravdová, Nehyba, Svojanovský, Cášková

KATEDRA PEDAGOGIKY PEDAGOGICKÉ FAKULTY
ČAPV Olomouc, 8. září 2014

MASARYKOVA UNIVERZITA

www.muni.cz

VÝCHODISKA

- Projekt *Osvojování tacitních znalostí studenty učitelství v průběhu jejich pedagogické praxe* (GA ČR 13-20049S)
- Hlavní cíl: *Zjistit, jak se v průběhu pedagogické praxe utvářejí tacitní znalosti studentů učitelství?*
- **Základní problémy**, před kterými stál výzkumný tým:
 - 1) Jak vymezit pojem tacitní znalost, aby byl výzkumně uchopitelný?
 - 2) Jak detekovat tacitní znalost?

KATEDRA PEDAGOGIKY PEDAGOGICKÉ FAKULTY

2

MASARYKOVA UNIVERZITA

www.muni.cz

TACITNÍ ZNALOST

je vývoje schopná **dispozice** pro strukturování zkušeností a **rozhodování** v pedagogických situacích, která:

- ❑ se projevuje **v jednání**,
- ❑ je **neuvědomovaná**,
- ❑ ale **uchopitelná** prostřednictvím **metafor a sebereflexe**.

Definujte zápatí - název prezentace / pracoviště

3

MASARYKOVA UNIVERZITA

www.muni.cz

**JAK TACITNÍ (SKRYTOU) ZNALOST
DETEKOVAT?**

- ❑ TZ lze částečně **zexplicitnit** skrze sebereflexi.
- ❑ **Paradox**: skryté nelze zkoumat, zexplicitněné přestává být skrytým.
- ❑ **Cesta ven**: uchopení TZ skrze metafory.
- ❑ **Metafora**: pomyslný „most“ mezi tacitním a explicitním

KATEDRA PEDAGOGIKY PEDAGOGICKÉ FAKULTY

4

MASARYKOVA UNIVERZITA

www.muni.cz

ČISTÝ JAZYK (CLEAN LANGUAGE)

- ❑ metoda dotazování, umožňující objevovat a vyjadřovat přirozeně se vyskytující metafory s cílem hlubokého porozumění symbolickému světu člověka (Tosey, Lawley and Meese, 2014, s. 2);
- ❑ usiluje o to, být co nejvíce neinterpretativní, nesuggestivní a neutrální (Harland, 2012);
- ❑ používá tzv. čisté otázky, jež v sobě neobsahují osobní předpoklady a jazyk výzkumníka.

KATEDRA PEDAGOGIKY PEDAGOGICKÉ FAKULTY

5

MASARYKOVA UNIVERZITA

www.muni.cz

**UKÁZKA Z ROZHOVORU
– VZTAH A ATRIBUTY**

S: ... ta jedna spirálka je ta **energie** toho ohně a **ta druhá** je spíš ta klidnější ta co to tak spíš uklidní, hezky naladí [voda].

V: Je teda nějaký **vztah mezi** tou jednou **energií** a **tou druhou** energií?

S: Jedna bez druhé nemůže být ... **to je prostě symbióza**

V: A když **je to symbióza** tak ... **co za symbiózu to je?**

KATEDRA PEDAGOGIKY PEDAGOGICKÉ FAKULTY

6

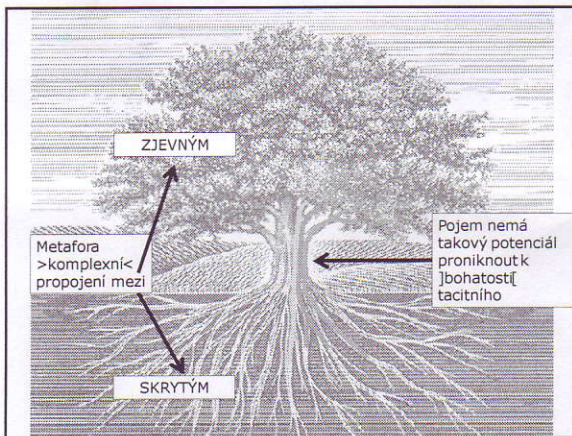
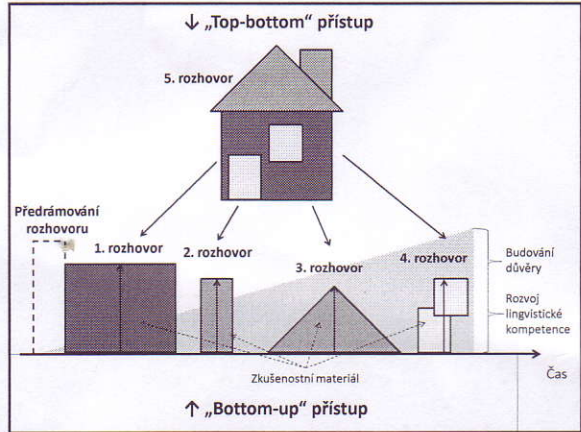
MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

**METODOLOGICKÝ POSTUP
PŘI DETEKOVÁNÍ TZ SKRZE ČISTÝ JAZYK**

případová studie (říjen 2013 až červen 2014)
5 rozhovorů, 2 zúčastněná pozorování

↓

1. subjektivní pojetí výuky
2. a 3. nečekané situace (po výuce)
4. jádrové metafory
5. celkový obraz pojetí výuky studenta v nečekaných situacích

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

**Děkujeme za pozornost a
těšíme se na dotazy a
připomínky.**

KATEDRA PEDAGOGIKY PEDAGOGICKÉ FAKULTY

10